

Kázání při bohoslužbě o Velkém pátku

Mons. Petr Piřha

2. dubna L. P. 2021

Bratři a sestry,

nevyčerpatelné je bohatství symbolů, které má Církev pro svou liturgii. V mém dětství oblékal se kněz v tento den do černého roucha, dnes na sebe bere ornát červený. Černá znamená temnotu a smrt, červená plamen a krev. A je tomu tak, protože Pán vešel do noci a osvítil ji a ve smrti prolil krev. Nechci však vyprávět o svém dětství a vzpomínat na ně. Chci vzpomínat a představit si Krista v zahradě Getsemani. Podle Janovy zprávy vyšel po večeři Ježíš se svými učedníky do tmy. Jan přímo říká: *Byla noc*. Naznačuje tím, že právě teď dochází k tomu nejhoršímu a rozhodujícímu zápasu a rozhodnutí. Ale pro pochopení toho se musíme opět obrátit k synoptikům, protože Jan samotný zápas pomíjí.

Jde o vylíčení Kristovy smrtelné úzkosti. Ježíš vyzve tři své nejbližší k modlitbě a sám poodejde, aby se modlil. Učedníci opětovně usnou. Ježíš je zcela sám. Ano, v hodině smrti je každý sám, i sebebdělejší a sebesoucítější lidé okolo – kéž by se jich každému dostalo – nezemřou. Umíráme každý sám. Jde o *naš* jedinečný konec *našeho* jedinečného života. Snad nikde nevystoupí naše identita tak silně. Ježíš v úzkostné modlitbě prožívá niterný spor a předkládá ho Božskému Otci. Klečí tedy před Božím soudem. Na jedné straně stojí ochotný Duch, na druhé slabé tělo. Na Krista tu dopadá Jeho nejvlastnější tajemství. Ví o něm od počátku, ale zjišťuje, že to lidské v sobě nedoceníl. Je to pro něj příliš, uvalit na sebe Boží hněv za provinění celého lidstva. Vidí to všechno zcela konkrétně, včetně každé viny v budoucnu. A to je na jednoho člověka moc, protože každý sám se hrouť pod vlastními vinami. Lukáš říká, že: *Kristův pot byl jako kapky krve stékající na zem*.

Otec slyší Synovy prosby a pošle k němu anděla. Ne však, aby ho vysvobodil, ale aby ho posiloval. Anděl nic neříká, ale přichází mu vstříc, jakoby ho měl dovést k Otci. Anděl beze slova podá Kristu kalich, který Kristus podal apoštolům ve večeradle, ale o němž nikdo z evangelistů neříká, že by z něho sám při večeři pil. Je to kalich jeho vlastní krve. Je to Duch a Život a je zapotřebí, aby pro vše, co bude následovat, měl jí dost. Nepil tam ovšem víno nekrvavé oběti, chutnal nasládlou lepkavou chuť krve, která jednou provždy ukončí oběti krvavé. Mluvíme zde o liturgii. Pokud jde o skutečnost, říká sám Kristus, že se jeho *krev prolévá* a že jde o *smlouvu novou a věčnou*. Jde tedy o veškerou prolitou krev od krve Ábelovy až do poslední kapky prolité před skonáním věků. Všechna tato krev, která napojila a napojí zemi, bude stejně

volat k Bohu a bude předmětem Posledního soudu. To nás pak přivádí k poznání významu prolítí krve Kristovy. Proto Pán řekl: *Nebudu již pít z tohoto plodu vinné révy až do onoho dne, kdy budu pít s vámi nový (kalich) v království svého Otce.*

Oproti vjezdu do Jeruzaléma se vše náhle obrátilo. Živé snítky, které i právě tam, v Getsemanské zahradě, lámaly jeruzalémské děti, se změnilly v mrtvé hole, které nevyraší, v rukách chlapů: Průvodci utečou a vstříc Kristu jdou vyslanci velerady, poledne se změny v hlubokou noc a žehnající ruce Krista Pána jsou svázány. A k dovršení všeho ho zrádce políbí, aby ho označil. Je tedy Ježíš zrazen znamením lásky a pokoje. On, Král lásky a míru.

Co nám to všechno říká? Potřebujeme posílit, potřebujeme pozvednout statečnost. Strach je přirozená lidská reakce při nebezpečí. To, a nijak malé, na nás teď doléhá. Považuji za hanebnost, když nás vláda a média zahlcují zprávami vyvolávajícími panický strach. Neváhám říct, že mi připomínají sadisty z komunistických věznic, kteří nosili vyslýchaným ukazovat provaz, na kterém je oběsí, a někdy jim i brali míru na smyčku. Dotáhli jste to daleko, soudruzi, tehdy i teď.

Vím, že žijeme v době moru a vybavuje se mi středověká legenda, v níž se vypráví, jak nějaký muž potkal Mor. Zeptal se ho: „Kam jdeš, More?“ „Tam do toho města v údolí, jak ho odtud vidíme.“ „A co tam budeš dělat, More?“ „Zabiju tam pět tisíc lidí.“ S tím se rozešli. Za čas se opět setkali a muž řekl: „More, tys mi lhal, tys mě podvedl. Řekl jsi, že v tom městě zabiješ pět tisíc lidí a bylo tam dvacet tisíc mrtvých.“ Mor odpověděl: „Nepodvedl. Zabil jsem opravdu jenom pět tisíc. Ostatní zemřeli strachy.“ Za těch šest až sedm století, která uběhla od napsání legendy, nezměnilo se na lidské psychice nic. Potřebujeme kalich povzbuzení a pot oběti. Nelze je jen přijímat. Přinášejme je. Což se ve třetí eucharistické modlitbě nemodlíme: *Skrze něho (Krista) ať se před tebou stáváme obětí úplnou a ustavičnou, abychom dostali dědictví s tvými vyvolenými? Amen.*